

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها

دکتر زهره حاجیها* حمید رضا آریان مفرد**

تاریخ دریافت: ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ تاریخ پذیرش: ۱۳۸۹/۰۷/۲۵

چکیده

رفتار سیاسی آن دسته از فعالیت هایی است که به عنوان بخشی از نقش رسمی در سازمان ضرورت ندارند، ولی در امر توزیع مزایا و کاستی ها درون سازمان اعمال نفوذ می نمایند. به عبارت دیگر رفتار سیاسی شامل فعالیت هایی است که در یک سازمان برای اکتساب، توسعه، استفاده از قدرت و سایر منابع برای حصول اولویت های یک فرد در موقعیتی که در آن عدم اطمینان (یا عدم توافق) در مورد گزینه ها وجود داشته باشد، صورت می پذیرد.

در این راستا، پژوهش حاضر به بررسی رابطه درجه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی شرکت های تحت بورس اوراق بهادار می پردازد. از میان ۴۵۰ شرکت فعال در بورس ۱۹۰ مورد آن فاقد مفروضات تحقیق بوده که از میان ۲۶۰ شرکت منتخب (جامعه تحقیق)، تعداد ۷۰ شرکت به روش تصادفی ساده بدون جایگزینی، به عنوان نمونه تعیین شد. فرضیه های پژوهش به روش همبستگی پیرسون تحلیل شدند. نتایج تحقیق نشان می دهد که در سطح خطای ۰/۰۵، تنها بین درجه سیاسی بودن و متغیرهای بازده فروش و نسبت عایدی هر سهم رابطه معنی داری وجود دارد و بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی و متغیرهای نسبت قیمت به سود هر سهم، بازده سرمایه گذاری و بازده سرمایه گذاری نقدی هیچ گونه ارتباطی مشاهده نشد. در این تحقیق همچنین تأثیر پذیری متغیرهای وابسته (شاخص های عملکرد مالی) از متغیر مستقل (درجه سیاسی بودن مدیران مالی) به روش رگرسیون خطی مورد ارزیابی قرار گرفت. در این راستا نتایج حاکی از عدم هرگونه تأثیر پذیری متغیرهای وابسته از متغیر مستقل بود و تنها درجه سیاسی بودن بر بازده فروش موثر است.

واژه های کلیدی: رفتار سیاسی، بازده فروش، نسبت عایدی هر سهم، بازده سرمایه گذاری، بازده نقدی.

* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق (قیامدشت)، نویسنده اصلی و مسئول مکاتبات.

** دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

۱- مقدمه

امروزه مرز موجود بین گرایش های علمی برداشته شده و علوم مختلف به دلیل پیچیدگی و بار علمی زیاد در یکدیگر ادغام شده و یا مکمل هم گشته اند. نمونه بارز این مسئله را در فنون مهندسی پزشکی، حسابداری و مدیریت، به وفور می توان یافت. حسابداری در قرن حاضر بر خلاف گذشته، دانشی توصیفی تحلیلی است که معاملات و رویدادهای دارای اثر مالی بر واحدهای اقتصادی را توصیف و تحلیل می کند. تئوری حسابداری را می توان به عنوان گروهی از برهان های منطقی که به صورت اصول جامع، کلی و مرتبط ارایه می شود، تعریف کرد. این اصول، رهنمودها و معیارهایی را برای ارزیابی عملیات حسابداری فراهم می آورد و به عنوان راهنما در تدوین اصول و روش های جدید به کار گرفته می شود. تئوری حسابداری و اصول و استانداردهای منتج از آن، ضوابط حاکم بر سیستم حسابداری می باشند. بکارگیری دانش حسابداری در عمل، سیستم حسابداری واحدهای مختلف را پدید می آورد.

این پژوهش با دیدگاه حسابداری - مدیریتی تلاش دارد، دلایل انحراف و سوء گزارشگری در ارایه اظهارنامه های مالیاتی را از سوی مدیران ارشد مالی مودیان بزرگ اقتصادی، مورد بررسی قرار دهد. در این راستا، در این پژوهش رابطه بین درجه سیاسی بودن مدیران مالی و شاخص های ارزیابی عملکرد مالی ارایه شده توسط آن ها مورد بررسی قرار گرفته است تا مشخص گردد که آیا رفتار سیاسی مدیران مالی با شاخص های ارایه شده آنان در شرکت رابطه ای دارد یا خیر؟

۲- بیان مسأله

صاحب نظران بر این باورند که سیاست از عناصر طبیعی تصمیمات راهبردی مدیران است. آن ها تصمیم گیری راهبردی را به صورت درگیر شدن در منافع مادی تعریف می کنند. این کار مدیران را به جانبداری از یکدیگر وادار و به سمت کنترل اطلاعات و تشکیل ائتلاف سوق می دهد (نصر اصفهانی، ۱۳۸۱: ۴۹).

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۶۳

تصمیم‌گیران راهبردی کارآمدتر، دیدگاه مثبتی نسبت به رفتار سیاسی ندارند. از آن جا که رفتار سیاسی اغلب به مفهوم استفاده مدیران از اطلاعات برای کسب منافع شخصی است، می‌توان گفت سیاست موجب تحریف پایگاه اطلاعاتی شده و به دنبال آن به یک فرایند تصمیم‌گیری راهبردی ضعیف ختم می‌شود و به راحتی قابل مشاهده است و این رفتار سیاسی در جایی که مدیران با مسائل مالی روبرو می‌شوند، بیشتر نمود پیدا می‌کند. این مسئله در گزارش های مالی دریافت شده از سوی مدیران ارشد شرکت های تحت بورس تهران، به وفور، یافت می‌شود (رضاییان، ۱۳۸۳). نمایش غیر واقعی، شاخص های مالی دلایل بسیاری دارد. برخی مدیران مالی به علت، خودنمایی نزد مدیران ارشد سازمانی، نبود اطلاعات کافی، کینه و عداوت با روسا و ویژگی های شخصیتی و رفتاری همچون سیاست، شخصیت چند وجهی و... اقدام به انتشار اطلاعات غیر واقعی می‌نمایند. این عمل از سویی هم به لحاظ زمانی و مالی هزینه بر بوده و هم دیدگاه کاذبی را از فعالیت های سازمان های بزرگ، در جامعه به نمایش می‌گذارد و از سوی دیگر، بر روند فعالیت های خود شرکت نیز تأثیرگذار است، زیرا وجود ارقام ناصحیح و ادامه فعالیت بر اساس آن ها، سازمان ها را به بیراهه کشانده و بعد از گذشت مدت مدیدی، روند نزولی یا صعودی کاذب سازمان، هویدا می‌گردد. به دلیل اهمیت موضوع، این پژوهش بر آن است، به بررسی رابطه درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی شرکت های تولیدی تحت بورس اوراق بهادار تهران و شاخص های عملکرد مالی پرداخته و در صورت وجود ارتباط، میزان اثر پذیری هر یک از شاخص های عملکرد مالی سنتی را از رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی، بررسی نماید.

پیشینه پژوهش

۳-۱- پیشینه پژوهش شاخص های عملکرد مالی

کوان^۱ (۲۰۰۱) در بررسی خود بر روی بازار سهام در کره جنوبی، ابتدا از طریق

1. Kwon

رگرسیون نتوانست به توفیقی دست یابد ولی با تکنیک های هم جمعی و مدل تصحیح خطای برداری به این نتیجه دست یافت که بین قیمت های سهام و متغیرهای کلان اقتصادی به تنهایی ارتباطی وجود ندارد، اما بین ترکیبی از متغیرها شامل نرخ ارز، تراز تجاری، عرضه پول و شاخص تولید از یک طرف و قیمت سهام ارتباط بلند مدت و هم جمعی مستقیمی وجود دارد که این ارتباط یک طرفه و در بعضی موارد دو طرفه نیز می باشد (به نقل از وچو و همکاران^۱، ۲۰۰۱). مچوگا^۲ (۲۰۰۲) در تحقیق خود به این نتیجه دست یافت که تعدیلات در EVA، اطلاعات اضافی جهت توضیح تغییرات EPS در آینده و همچنین جریان وجوه نقد و اجزای تعهدی درآمد را، دارد (به نقل از جیمز، ۲۰۰۳). فردینس^۴ (۲۰۰۱) به بررسی سود باقی مانده و ارزیابی عملکرد واحدهای تجاری و تنظیم قرارداد های پاداش مدیران می پردازد. این تحقیق در وهله اول به مطالعه ارتباط تجربی بین EVA و MVA می پردازد و سپس ارتباط تجربی بین پاداش های مدیریتی و EVA و سود باقی مانده را مورد بررسی قرار داده و در نهایت به ارزیابی واکنش نسبی پاداش ها نسبت به EVA در مقایسه با سایر مقیاس های بازدهی حسابداری می پردازد. یافته های وی نشان می دهد تغییر پذیری و حساسیت پاداش های مدیران اجرایی نسبت به EVA به مراتب بیش از تغییر پذیری و عکس العمل آنان نسبت به سایر مقیاس های بازدهی حسابداری می باشد.

یاوری (۱۳۸۶) در تحقیق خود تحت عنوان "ارزیابی مقایسه عملکرد بانک های تجاری دولتی ایران با شاخص های مالی و سودآوری و شاخص کارایی (مدل اندرسون پیترسون) " به منظور سنجش ارتباط بین شاخص های مالی و کارایی برای دوره زمانی ۱۳۷۹-۱۳۸۴ از مدل آماری اسپیرمن استفاده نمود. براساس نتایج حاصله در بانک های تجاری دولتی ایران در این فاصله زمانی بین رشد و سودآوری رابطه معنی داری وجود نداشت. ضمناً

1 Vecchio & Appelbaum
3. Mechoga
3 James
4. Ferdinece

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۶۵

بررسی ها و تحلیل های صورت گرفته وجود ارتباط معنی دار بین رشد و کارایی را نیز تایید نکرد. اما بین سودآوری و کارایی در بازه زمانی مذکور رابطه معنی دار بدست آمد، هر چند در سطح ضعیف. غفاری (۱۳۸۴) در تحقیق خود تحت عنوان "بررسی اثرات و رابطه تعادلی بلند مدت نرخ ارز و تورم بر شاخص های مالی و صنعت در بازار بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۸۶-۱۳۸۲)" به دنبال یافتن اثرات و رابطه تعادلی بلند مدت بین شاخص صنعت و مالی قیمت سهام در بورس اوراق بهادار تهران و چند متغیر کلان اقتصادی است. این متغیرها شامل نرخ ارز واقعی و نرخ تورم می باشد. داده های تحقیق آمار سری های زمانی متغیرهای فوق از آغاز مهر ماه سال ۱۳۷۶ تا پایان سال ۱۳۸۲ به صورت ماهانه جمع آوری شده است. او اشاره می دارد در مقایسه دو متغیر، نرخ تورم در دوره مورد مطالعه دارای تاثیر بیشتری نسبت به نرخ ارز می باشد. بنابراین توجه بیشتر نسبت به کنترل آن ضروری است، همچنین به نظر می رسد تنوع سازی اوراق سهام و شفاف سازی اطلاعات می تواند در افزایش کارایی این بازار در اقتصاد کشور موثر واقع شود. برزیده (۱۳۸۳) در بررسی خود تحت عنوان رابطه بین رویکردهای مختلف در اندازه گیری عملکرد مالی شرکت رابطه همبستگی بین معیارهای ارزیابی عملکرد در کلیه شرکت های مختلف صنعتی وسایل حمل و نقل پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را مورد توجه قرار داده و با بیان فرضیه اصلی تحقیق خود تحت عنوان "بین شاخص های مالی سنتی با بهبود عملکرد کارکنان رابطه وجود دارد"، پژوهش خود را آغاز می کند. وی نشان می دهد که یک رابطه مثبت و قوی بین متغیرهای تحقیق وجود دارد. همچنین ایشان ارتباط هر یک از معیارهای مالی سنتی را با متغیر عملکرد در قالب فرضیه های مورد ارزیابی قرار داده و وجود ارتباط بین آن ها را تایید می کند.

۳-۲- پیشنهاد پژوهش رفتار سیاسی

بلایکل و همکاران^۱ (۲۰۱۰) در تحقیقی نشان دادند که مهارت های سیاسی

1. Blickle

عملکرد فروش را پیش بینی می کند. در این پژوهش نمونه تحقیق ۱۱۲ فروشنده اتومبیل بود. نتایج نشان می دهد که هر چه سطوح مهارت های سیاسی بالاتر باشد، سطح فروش پایین تر می باشد.

بلایکل و همکاران (۲۰۰۹) در تحقیق خود به بررسی این موضوع پرداختند که آیا مهارت های سیاسی به طور برابر برای پیش بینی عملکرد شغلی برای تقاضای شغل های مختلف کارایی دارد یا خیر. نتایج نشان داد که رابطه بین مهارت سیاسی و عملکرد شغلی وجود دارد و هر چه تقاضای شغلی بیشتر باشد قدرت پیش بینی کنندگی مهارت سیاسی بالاتر است.

در تحقیق دیگری که توسط تانگ^۱ و همکاران (۲۰۰۹) در حوزه شرکت های خصوصی چینی انجام شد، نتایج نشان داد روابط سیاسی واحد تجاری تحت ارزیابی، محل جغرافیایی آن، و اندازه شرکت می تواند بر ارزیابی عملکرد عینی تاثیر گذارد. نتایج نشان داد که شرکت ها با دارایی های بالاتر نمره های ارزیابی بالاتری دریافت می کنند.

ال اسدی و عبدالرحیم^۲ (۲۰۰۸) در تحقیقی نشان دادند که مدیران یا مالکان جوان آموزش دیده بهتر از مدیران سیاسی قادر به اداره موفق آمیز واحد تجاری خود هستند. فقدان آموزش و برنامه ریزی ناکافی از عوامل مهم شرکت های متبوع مدیران سیاسی بود. نمونه تحقیق شامل ۳۴۰ شرکت سوری بود. شاخص های عملکرد تحقیق نیز شامل سه شاخص سودآوری، عملکرد رضایت آمیز مدیران و گردش فروش بود.

رابینز^۳ (۱۹۹۱) در یک تقسیم بندی رفتاری سیاسی را به دو بعد مشروع و نامشروع تقسیم کرد. رفتار سیاسی مشروع به رفتاری اطلاق می شود که سیاست های عادی روزانه مثل شکایت از سرپرست، رعایت نکردن سلسله مراتب، تشکیل ائتلاف، سخت گیری و زیاده روی در مقررات و در نتیجه عقب انداختن خط مشی ها و یا تصمیمات

1. Tang
2. Alasadi and Abdelrahim
3. Robinz

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۶۷

سازمان مربوط باشد. رفتارهای بی نهایت سیاسی یا نا مشروع، رفتارهایی هستند که بر اساس آن مقررات مربوط نقض می شوند و عبارتند از: خراب کاری و اعتراضات، سمبلیک مثل نپوشیدن لباس کار، باز گذاشتن دکمه های لباس ها و به طور جمعی تمارض کردن. در طبقه بندی دیگر توسط فرانس^۱ (۱۹۹۰) برای رفتارهای سیاسی دورنمای مثبت و منفی^۲ در نظر گرفته شد. نمای منفی آن به وسیله تعقیب بیش از اندازه منافع فردی مشخص می شود و در بر دارنده مواردی هم چون، نیازهای غیر اجتماعی تسلط بر دیگران، تمایل به نگرستن به موقعیت ها بر حسب برد و باخت^۳ این که من برنده می شوم و شما ضرر می کنید در عوض نگرستن به موقعیت ها بر حسب برد- برد^۴ و به کارگیری زیاد تاکتیک های جنگی مثل پنهان کاری، غافل گیری، مخفی کردن دستور جلسات، مضایقه کردن اطلاعات و اغفال دیگران. نمای مثبت سیاست ها به وسیله تعقیب متعادل منافع فردی مشخص می شود و شامل مشاهده وضعیت ها بر حسب برد- برد، درگیر حل مسئله و روشن سازی اهداف می باشد (به نقل از نصر اصفهانی، ۱۳۸۱: ۵۱-۵۲).

واشقانی (۱۳۸۷) در تحقیق خود با عنوان "ارتباط عوامل موثر بر رفتارهای سیاسی با توانمند سازی کارکنان وزارت کشور بر اساس نظر رایینز"، اشاره دارد که بین متغیرهای پژوهش یک رابطه مثبت ولی بسیار ضعیف وجود دارد، تا آنجا که می توان آن را ناشی از خطای نمونه گیری و اتفاقی دانسته که قابلیت تعمیم به کل جامعه آماری را ندارد. همچنین ارتباط متغیرهای مذکور با هر یک از عوامل جنسیت، تحصیلات و سنوات خدمت مورد بررسی قرار گرفت، که فراخور نیاز از روش های t و تحلیل واریانس استفاده شد. بر خلاف ارتباط معنا داری که بین سنوات خدمت با سیاسی بودن سازمان و توانمند سازی پرسنل و همچنین جنسیت و تحصیلات با سیاسی بودن کارکنان، مشاهده گردید، هیچ گونه ارتباط معنا داری بین جنسیت و

-
1. Ferance
 2. Postive & Negtive Face. Win-Win
 3. Win-Lose
 4. Win-Win

تحصیلات با سیاسی بودن سازمان و توانمند سازی پرسنل، به چشم نخورد. علوی (۱۳۸۲) در پژوهش خود تحت عنوان بررسی علل بروز رفتارهای سیاسی و ارتباط آن با ارتقاء شغلی کارکنان فرودگاه مهرآباد در سطح خطای ۹۵٪ با بررسی فرضیات خود و ارایه یک مدل، به علل بروز رفتارهای سیاسی پرداخته و آن‌ها را تشریح می‌کند. به اعتقاد ایشان بین رفتار سیاسی و ارتقای شغلی کارکنان یک ارتباط مثبت و قوی وجود دارد. بنابراین به نظر می‌رسد تحقیقاتی که حوزه مدیریتی را به حوزه حسابداری مرتبط سازد و بین رفتار سیاسی و متغیرهای عملکرد مالی مدیران مالی رابطه برقرار سازد، تاکنون در کشور انجام نشده است.

۴- اهداف پژوهش

- ۱- بررسی و شناخت رابطه بین درجه سیاسی بودن با نسبت بازده سرمایه گذاری و نیز تأثیر پذیری این نسبت از درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی.
 - ۲- بررسی رابطه بین درجه سیاسی بودن مدیران با نسبت بازده نقدی و نیز تأثیر پذیری این نسبت از درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی.
 - ۳- بررسی رابطه بین درجه سیاسی بودن مدیران با نسبت بازده فروش و نیز تأثیر پذیری این نسبت از درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی.
 - ۴- بررسی رابطه بین درجه سیاسی بودن مدیران با نسبت عایدی هر سهم و نیز تأثیر پذیری این نسبت از درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی.
 - ۵- بررسی رابطه بین درجه سیاسی بودن مدیران با نسبت قیمت به سود هر سهم و نیز تأثیر پذیری این نسبت از درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی.
- در این تحقیق رفتار سیاسی شامل فعالیت‌هایی است که در یک سازمان برای اکتساب، توسعه، استفاده از قدرت و سایر منابع برای حصول اولویت‌های یک فرد در موقعیتی که در آن عدم اطمینان (یا عدم توافق) در مورد گزینه‌ها وجود داشته باشد، صورت می‌پذیرد (حقیقی و دیگران، ۱۳۸۶: ۴۲۸).

۵- روش شناسی پژوهش

۵-۱- جامعه آماری و نمونه تحقیق

در این پژوهش کلیه مدیران ارشد مالی شرکت های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر که شرکت های متبوع آن ها، شامل تمامی پیش فرض های زیر هستند، در حیطه جامعه آماری، می باشند.

۱- کلیه اطلاعات لازم آنها از طریق بورس قابل دسترسی باشد.

۲- تاریخ ورود آن ها به بورس اوراق بهادار ۱۳۸۳ و قبل از آن بوده و تا آخر سال ۱۳۸۶ نیز در بورس بوده باشند.

۳- تاریخ ترازنامه آن ها ۱۲/۲۹ می باشد و در طی چهار ساله پژوهش سال مالی خود را تغییر نداده باشند.

۴- شرکت هایی که مدیران مالی آن ها حداقل در چهار سال اخیر در سمت خود ابقا شده اند.

بر اساس مفروضات فوق از میان ۴۵۰ شرکت تولیدی تحت بورس اوراق بهادار، ۱۹۰ مورد آن فاقد پیش فرض های مطروحه بوده است. بنابراین، تعداد $260 = (450 - 190)$ شرکت به عنوان جامعه آماری مدنظر قرار گرفته است. بر اساس رابطه کوکران

$$n = \frac{N \times (Z_{\alpha/2})^2 \times p (p-1)}{(N-1) \times (\delta)^2 + (Z_{\alpha/2})^2 \times p (p-1)} \quad (1)$$

در همین راستا، مقادیر ذیل در رابطه فوق جایگزین گردید:

$$N = 450, Z_{\alpha/2} = 1.96, P = 0.05, \delta = 0.1$$

بر اساس معادله ۱ در سطح خطای ۰/۱ برای ۲۶۰ مورد آماری، باید حدود ۷۰ (دقیقاً ۷۰/۳۳) مورد نمونه گیری صورت پذیرد. از آن جا که در این بررسی، تمام اعضای جامعه آماری از یک شانس برخوردار هستند و به دلیل دسترسی بودن اطلاعات به

دلیل نوع و مکان اشتغال پژوهشگر، روش به کار رفته جهت نمونه گیری در تحقیق حاضر، نمونه برداری احتمالی از نوع تصادفی ساده " بدون جایگزینی " می باشد.

۵-۲- روش جمع آوری اطلاعات

جهت جمع آوری اطلاعات از دو روش جمع آوری داده های مندرج در گزارش های مالی شرکت ها در بورس اوراق بهادار برای شاخص های عملکرد مالی و پرسشنامه جهت سنجش درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی، استفاده شد. پرسشنامه مذکور توسط بایرنز^۱ طراحی شده است که ضمن تغییرات جزئی در جهت بالا بردن دقت کار، به صورت پنج گزینه ای طیف لیکرت توزیع گردید. این پرسشنامه مشتمل بر دو بخش بوده که قسمت اول اطلاعات عمومی پاسخگو و بخش دوم شامل ۱۰ پرسش است که از طیف خیلی کم شروع شده و به خیلی زیاد ختم می شود. هر فرد در هر سوال می تواند تنها یک گزینه را پاسخ دهد و متناسب با انتخاب گزینه، هر فرد برای هر سوال، می تواند به ترتیب امتیازی بین ۱ الی ۵ دریافت نماید که در مجموع امتیاز نامبرده در بازه ۱۰ الی ۵۰ قرار خواهد گرفت. چنانچه نمره شخصی بین ۳۰ الی ۵۰ باشد، درجه سیاسی بودن آن فرد بالا و در صورتی که بین ۱۰ الی ۳۰ باشد درجه سیاسی بودن او پایین خواهد بود.^۲ در جهت توزیع پرسشنامه فوق از دو روش حضوری و اینترنتی استفاده شد.

در این بررسی از روایی محتوایی استفاده شده است. از آن جا که پرسشنامه تحقیق به صورت استاندارد، توسط صاحب نظران مدیریت تدوین شده و در گذشته مورد استفاده قرار گرفته است و از سوی دیگر به تایید چند تن از اساتید از لحاظ محتوا رسیده است، می توان روایی تحقیق را بالا دانست. همچنین در راستای سنجش اعتبار،

1. J.F. Byrnes

۲. از آن جا که هر فرد برای هر سوال حداکثر ۵ امتیاز و حداقل ۱ امتیاز دریافت می کند و با توجه به تعداد سوالات که ۱۰ مورد است، از اینرو حداکثر و حداقل امتیازات ۵۰ و ۳۰ خواهد بود. همچنین میانگین پاسخگویی $30 = (10+50) / 2$ است و کسانی که زیر ۳۰ امتیاز کسب کنند درجه پایین و اشخاصی که بالاتر از آن امتیاز آورند، درجه سیاسی بالایی خواهند داشت.

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۷۱

از آلفای کروناخ به دست آمده برای رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی برای ۱۰ پرسش و برای ۳۳ نفر که معادل ۰/۹۱۰ است، استفاده شد. از آن جا که عدد حاصله از عدد ۰/۷ بزرگتر است، می توان بیان داشت، پرسشنامه های تحقیق از اعتبار بالایی برخوردارند. البته به دلیل استاندارد بودن پرسشنامه پژوهش، انتظار آن دور از ذهن نبود.

۵-۳- فرضیات پژوهش

فرضیه های پژوهش حاضر، بر اساس ماهیت به دو دسته رابطه ای و علی تقسیم بندی گردیده است:

فرضیه های رابطه ای

۱. بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی با نسبت بازده سرمایه گذاری، رابطه معنی دار وجود دارد.
۲. بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی با نسبت بازده نقدی، رابطه معنی دار وجود دارد.
۳. بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی با نسبت قیمت به سود هر سهم، رابطه معنی دار وجود دارد.
۴. بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی با نسبت عایدی هر سهم، رابطه معنی دار وجود دارد.
۵. بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی با نسبت بازده فروش، رابطه معنی دار وجود دارد.

فرضیه های علی

۱. درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی بر نسبت بازده سرمایه گذاری، موثر است.
۲. درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی بر نسبت بازده نقدی، موثر است.
۳. درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی بر نسبت قیمت به سود هر سهم، موثر است.
۴. درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی بر نسبت عایدی هر سهم، موثر است.

۵. درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی بر نسبت بازده فروش، موثر است.

۵-۴- تجزیه و تحلیل اطلاعات

از آن جا که در این پژوهش درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی از جمع امتیازات پاسخ های مدیران مالی به پرسشنامه حاصل گردیده است و متغیر های شاخص عملکرد نیز دارای مبلغ مشخص بوده، بنابراین این دو متغیر دارای مقیاس فاصله ای هستند، پس روش مناسب برای فرضیه های اصلی همبستگی پیرسون است. همچنین جهت بررسی تأثیر پذیری متغیرهای وابسته از متغیر مستقل در پوشش فرضیه های علی تحقیق، از روش رگرسیون ساده خطی استفاده شده است.

۶- نتایج پژوهش

برای آزمون فرضیه های رابطه ای سطح مردودی به میزان ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است. فرضیه های آماری به صورت H_0 ، H_1 طراحی شده اند و برای هر یک از فرضیه های تحقیق آزمون فرض آماری به صورت زیر طراحی شده است:

$$P \begin{cases} : H_0 \rho = 0 \\ : H_1 \rho \neq 0 \end{cases}$$

جدول شماره ۱ خلاصه نتایج آزمون فرضیه های رابطه ای را نشان می دهد.

جدول ۱- خلاصه نتایج فرضیه های رابطه ای

نتیجه ازمون فرضیه	سطح معناداری	مقدار همبستگی	فرضیه
تأیید	۰/۰۰	۰/۴۷۰	بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد با نسبت بازده فروش، رابطه معنی دار وجود دارد.
تأیید	۰/۰۲۵	۰/۲۶۸	بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد با نسبت عایدی هر سهم، رابطه معنی دار وجود دارد.
عدم تأیید	۰/۱۸۷	۰/۱۶۰	بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد با نسبت قیمت به سود هر سهم، رابطه معنی دار وجود دارد.
عدم تأیید	۰/۱۳۷	۰/۱۸۰	بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد با نسبت بازده سرمایه گذاری، رابطه معنی دار وجود دارد.
عدم تأیید	۰/۰۵۵	۰/۲۳۰	بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد با نسبت بازده نقدی، رابطه معنی دار وجود دارد.

* منبع: یافته های پژوهشگر

بر اساس نتایج مندرج در جدول شماره ۱، می توان گفت تنها بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد با نسبت بازده فروش رابطه مثبت نسبتاً قوی و بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی با نسبت عایدی هر سهم رابطه مثبت نسبتاً ضعیف وجود دارد. برای بررسی فرضیه های علی به روش رگرسیون می بایست مجموعه پیش فرض هایی نظیر نرمال بودن متغیرها و عدم همبستگی بین آن ها مورد ارزیابی قرار گیرد. در صورتی که یکی از پیش فرض ها برقرار نباشد بر اساس اصول آمار، باید لگاریتم داده ها در نظر گرفته شده و سپس از آماره رگرسیون خطی تک متغیره استفاده خواهد شد. جهت این بررسی، از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف (KS) با کمک نرم افزار SPSS شماره ۱۵ استفاده می شود. در صورتی که سطح معنی داری از ۰/۰۵ بزرگتر

۱. برای اطلاعات بیشتر درباره پیش فرض ها به منبع زیر رجوع شود:
هومن، ح.، (۱۳۷۴)، استنباط آماری در پژوهش رفتاری، نشر پارسا، تهران.

باشد، متغیر وابسته دارای توزیع نرمال است (آذر و مومنی، ۱۳۸۴).
همچنین برای آزمون فرضیه های علی سطح مردودی مانند فرضیه های رابطه ای به میزان ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است.

فرضیه علی اول

در جدول شماره ۲ پیش فرض های فرضیه علی اول مورد بررسی قرار گرفته است:

جدول ۲- خلاصه بررسی پیش فرض های فرضیه علی اول

پیش فرض ها	ملاک آزمون	مقدار	نتیجه
توزیع خطاها باید توزیع نرمال باشد.	رسم نمودار هیستوگرام	-	تقریباً توزیع نرمال است
بین خطاهای مدل، همبستگی وجود نداشته باشد.	آزمون دوربین - واتسون	۱/۴۲۳	چون بین ۱/۵ و ۲/۵ نیست پس همبستگی بین خطاها وجود دارد ^۱ .
متغیر وابسته دارای توزیع نرمال باشد.	آزمون کولموگروف - اسمیرنوف (KS)	۰/۰۰۶	چون $۰/۰۰۶ > ۰/۰۵$ پس، فرض نرمال بودن متغیر وابسته رد می شود ^۱ .
بین متغیرهای مستقل همبستگی وجود نداشته باشد.	خروجی شاخص وضعیت ^۲ از مجموعه خروجی های رگرسیون	-۲/۷۰۴ -۳/۳۰۳ -۳/۹۷۵ -۴/۸۹۴ ۶/۰۴	چون هر پنج شاخص وضعیت، برای متغیرهای وابسته کمتر از ۱۵ هستند، همبستگی وجود ندارد.

* منبع: یافته های پژوهشگر

بر اساس جدول ۲، پس از بررسی پیش فرض ها، می توان گفت بجز عدم همبستگی خطاها (آزمون دوربین - واتسون) و نرمال بودن متغیر وابسته یعنی نسبت

۱. بنابراین باید از لگاریتم داده ها استفاده شود. بر همین اساس از لگاریتم در مبنای ۱۰ استفاده شده است.

2. Condition Index

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۷۵

بازده فروش (آزمون کولموگروف-اسمیرنوف)، در این فرضیه دو پیش فرض دیگر برقرار است. لذا برای استفاده از رگرسیون خطی و رفع این مشکل می توان از لگاریتم داده ها به جای داده های اصلی، استفاده کرد. جدول شماره ۳ خلاصه ای از محاسبه رگرسیون خطی این فرضیه را نشان می دهد.

جدول ۳- محاسبه سطح معناداری فرضیه علی اول

سطح معناداری	ضرایب استاندارد شده Beta	ضرایب استاندارد نشده B
۰/۰۰۱	۰/۳۹۹	۱۱/۸۹۸ (مقدرا ثابت)
		۱۱/۴۳۹ (امتیاز پاسخگویی)

* منبع: یافته های پژوهشگر

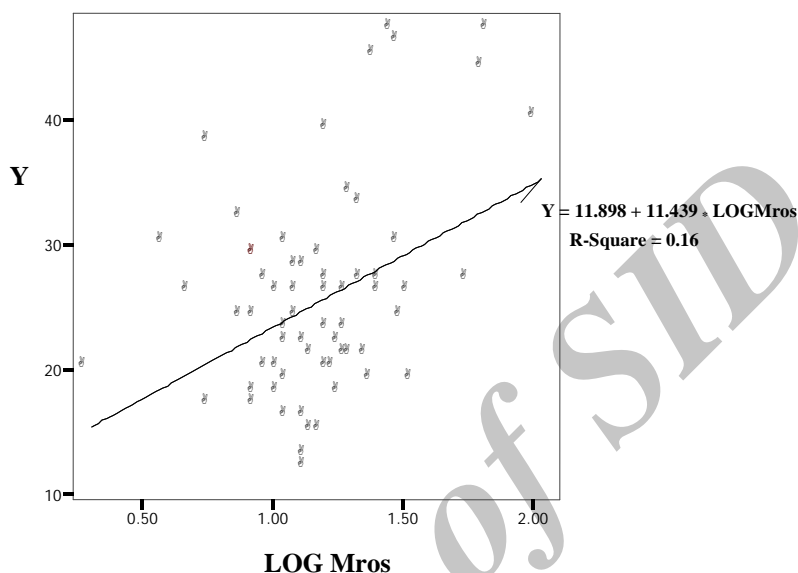
از آن جا که سطح معنی داری برای فرضیه فوق برابر ۰/۰۰۱ بوده، می توان فرض H_1 را پذیرفت و H_0 را رد کرد که این به منزله تأثیر پذیری متغیر وابسته (نسبت بازده فروش) از متغیر مستقل (درجه سیاسی بودن مدیران) است. همچنین با توجه به ضرایب استاندارد نشده B معادله رگرسیون خطی را می توان به صورت معادله ۲ نوشت:

$$y = 11/898 + 11/439 \ln x \quad (2)$$

در معادله ۱ X مبین بازده فروش و y نشان دهنده درجه سیاسی است. نمودار ذیل نشان دهنده پراکنش و معادله پژوهش است. با توجه به مقدار ضرایب استاندارد شده Beta به ازای یک واحد تغییر در متغیر مستقل، متغیر وابسته ۰/۳۹۹ واحد تغییر خواهد کرد (هومن، ۱۳۷۴؛ ۱۳۷۶).

۱. در معادلات رگرسیون که از لگاریتم داده ها استفاده می شود، معادله خط بصورت $y = a + b \ln x$ خواهد بود.

نمودار ۱- پراکنش متغیرها و معادله پژوهش

* منبع: یافته های پژوهشگر

فرضیه علی دوم

در جدول شماره ۴ پیش فرض های فرضیه علی دوم مورد بررسی قرار گرفته است:

در جدول ۴، به جز عدم همبستگی خطاها (آزمون دوربین - واتسون) و نرمال بودن متغیر وابسته یعنی نسبت عایدی هر سهم (آزمون کولموگروف - اسمیرنوف)، در این فرضیه دو پیش فرض دیگر برقرار است. برای استفاده از رگرسیون خطی و رفع این مشکل می توان از لگاریتم داده ها به جای داده های اصلی، استفاده کرد (دلاور، ۱۳۸۰). جدول شماره ۵ بیانگر نتایج آزمون فرضیه است.

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۷۷

جدول ۴- خلاصه بررسی پیش فرض های فرضیه علی دوم

پیش فرض ها	ملاک آزمون	مقدار	نتیجه
توزیع خطاها باید توزیع نرمال باشد.	رسم نمودار هیستوگرام	-	تقریباً توزیع نرمال است
بین خطاهای مدل همبستگی وجود نداشته باشد.	آزمون دوربین-واتسون	۱/۱۰۱	چون بین ۱/۵ و ۲/۵ نیست پس همبستگی بین خطاها وجود دارد.
متغیر وابسته دارای توزیع نرمال باشد.	آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (KS)	۰/۰۳۴	چون $۰/۰۳۴ > ۰/۰۵$ پس، فرض نرمال بودن متغیر وابسته رد می شود.
بین متغیرهای مستقل همبستگی وجود نداشته باشد.	خروجی شاخص وضعیت از مجموعه خروجی های رگرسیون	-۲/۷۰۴ -۳/۳۰۳ -۳/۹۷۵ -۴/۸۹۴ ۶/۰۴	چون هر پنج شاخص وضعیت، برای متغیرهای وابسته کمتر از ۱۵ هستند، همبستگی وجود ندارد.

* منبع: یافته های پژوهشگر

جدول ۵- محاسبه سطح معنا داری فرضیه علی دوم

ضرایب استاندارد نشده B	ضرایب استاندارد شده Beta	سطح معنا داری
۲/۵۵۵ (مقدرا ثابت)	۰/۱۵۴	۰/۲۲۲
۰/۰۰۷ (امتیاز پاسخگویی)		

* منبع: یافته های پژوهشگر

در جدول شماره ۵ از آن جا که سطح معنی داری برای فرضیه فوق برابر ۰/۲۲۲ بوده و از ۰/۰۵ بزرگتر است می توان فرض H_0 را پذیرفت و H_1 را رد کرد که این به منزله تأثیر ناپذیری متغیر وابسته (نسبت عایدی هر سهم) از متغیر مستقل (درجه سیاسی بودن مدیران) است. همچنین با توجه به عدم ارتباط، استخراج معادله خطی رگرسیون بی معنی بوده و از آن صرف نظر شده است.

فرضیه علی سوم

در جدول شماره ۶ پیش فرض های فرضیه علی سوم مورد بررسی قرار گرفته است:

جدول ۶- خلاصه بررسی پیش فرض های فرضیه علی سوم

پیش فرض ها	ملاک آزمون	مقدار	نتیجه
توزیع خطاها باید توزیع نرمال باشد.	رسم نمودار هیستوگرام	-	تقریباً توزیع نرمال است
بین خطاهای مدل، همبستگی وجود نداشته باشد.	آزمون دوربین-واتسون	۱/۹۳۰	چون بین ۱/۵ و ۲/۵ است پس همبستگی بین خطاها وجود ندارد
متغیر وابسته دارای توزیع نرمال باشد.	آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (KS)	۰/۰۱۴	چون $۰/۰۱۴ > ۰/۰۵$ پس، فرض نرمال بودن متغیر وابسته رد می شود.
بین متغیر های مستقل همبستگی وجود نداشته باشد.	خروجی شاخص وضعیت از مجموعه خروجی های رگرسیون	-۲/۷۰۴ -۳/۳۰۳ -۳/۹۷۵ ۶/۰۴ - ۴/۸۹۴	چون هر پنج شاخص وضعیت، برای متغیر های وابسته کمتر از ۱۵ هستند، همبستگی وجود ندارد.

* منبع: یافته های پژوهشگر

همان گونه که در جدول ۶ ملاحظه می شود، نتایج نشان می دهد تمام پیش فرض ها برقرار است و تنها متغیر وابسته در این فرضیه یعنی قیمت به سود هر سهم نرمال نیست. بنابراین در این بررسی از لگاریتم داده ها به جای داده های اصلی برای رفع این معزل و استفاده از رگرسیون استفاده می شود. نتایج در جدول شماره ۷ ارائه شده است.

جدول ۷- محاسبه سطح معنا داری فرضیه علی سوم

ضرایب استاندارد نشده B	ضرایب استاندارد شده Beta	سطح معناداری
۲۴/۱۳۳ (مقدرا ثابت)	۰/۰۵۴	۰/۶۶۵
۱/۸۹۶ (امتیاز پاسخگویی)		

* منبع: یافته های پژوهشگر

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۷۹

از آن جا که سطح معنی داری برای فرضیه فوق برابر ۰/۶۶۵ بوده و از ۰/۰۵ بزرگتر است می توان فرض H_0 را پذیرفت و H_1 را رد کرد که این به منزله تأثیر ناپذیری متغیر وابسته (قیمت به سود هر سهم) از متغیر مستقل (درجه سیاسی بودن مدیران) است. در این جا نیز با توجه به عدم ارتباط، استخراج معادله خطی رگرسیون بی معنی بوده و از آن صرف نظر شده است.

فرضیه علی چهارم

در جدول شماره ۸ پیش فرض های فرضیه علی چهارم مورد بررسی قرار گرفته است:

جدول ۸- خلاصه بررسی پیش فرض های فرضیه علی چهارم

پیش فرض ها	ملاک آزمون	مقدار	نتیجه
توزیع خطاها باید توزیع نرمال باشد.	رسم نمودار هیستوگرام	-	تقریباً توزیع نرمال است
بین خطاهای مدل همبستگی وجود نداشته باشد.	آزمون دوربین-واتسون	۱/۵۰۲	چون بین ۱/۵ و ۲/۵ است پس همبستگی بین خطاها وجود ندارد
متغیر وابسته دارای توزیع نرمال باشد.	آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (KS)	۰/۴۱۸	چون $۰/۴۱۸ < ۰/۰۵$ پس، فرض نرمال بودن متغیر وابسته قبول می شود.
بین متغیر های مستقل همبستگی وجود نداشته باشد.	خروجی شاخص وضعیت از مجموعه خروجی های رگرسیون	-۲/۷۰۴ -۳/۳۰۳ -۳/۹۷۵ ۶/۰۴ - ۴/۸۹۴	چون هر پنج شاخص وضعیت، برای متغیر های وابسته کمتر از ۱۵ هستند، همبستگی وجود ندارد.

* منبع: یافته های پژوهشگر

بر اساس اطلاعات جدول ۸، تمام پیش فرض ها برقرار است و نیازی به استفاده از

لگاریتم داده نمی باشد. پس خواهیم داشت:

جدول ۹- محاسبه سطح معنا داری فرضیه علی چهارم

ضرایب استاندارد نشده B	ضرایب استاندارد شده Beta	سطح معنا داری
۰/۰۶۹ (مقدرا ثابت)	۰/۱۸۰	۰/۱۳۷
۰/۰۰۲ (امتیاز پاسخگویی)		

* منبع: یافته های پژوهشگر

براساس جدول ۹ از آن جا که سطح معنی داری برای فرضیه فوق برابر ۰/۱۳۷ بوده و از ۰/۰۵ بزرگتر است، می توان فرض H_0 را پذیرفت و H_1 را رد نمود. که این به منزله تأثیر ناپذیری متغیر وابسته (نسبت بازده سرمایه گذاری) از متغیر مستقل (درجه سیاسی بودن مدیران) است. در این جا نیز با توجه به عدم ارتباط، استخراج معادله خطی رگرسیون بی معنی است و ضرورتی ندارد.

فرضیه علی پنجم

در جدول ۱۰ - پیش فرض های فرضیه علی پنجم مورد بررسی قرار گرفته است:

جدول شماره ۱۰- خلاصه بررسی پیش فرض های فرضیه علی پنجم

پیش فرض ها	ملاک آزمون	مقدار	نتیجه
توزیع خطاها باید توزیع نرمال باشد.	رسم نمودار هیستوگرام	+	تقریباً توزیع نرمال است
بین خطاهای مدل همبستگی وجود نداشته باشد.	آزمون دوربین- واتسون	۱/۷۳۰	چون بین ۱/۵ و ۲/۵ است پس همبستگی بین خطاها وجود ندارد
متغیر وابسته دارای توزیع نرمال باشد.	آزمون کولموگروف- اسمیرنوف (KS)	۰/۱۹۱	چون $۰/۱۹۱ < ۰/۰۵$ پس، فرض نرمال بودن متغیر وابسته قبول می شود.
بین متغیر های مستقل همبستگی وجود نداشته باشد.	خروجی شاخص وضعیت از مجموعه خروجی های رگرسیون	-۲/۷۰۴ -۳/۳۰۳ -۳/۹۷۵ -۴/۸۹۴ ۶/۰۴	چون هر پنج شاخص وضعیت، برای متغیر های وابسته کمتر از ۱۵ هستند، همبستگی وجود ندارد.

* منبع: یافته های پژوهشگر

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۸۱

بر اساس نتایج حاصله تمام پیش فرض ها برقرار است و نیازی به استفاده از لگاریتم داده نمی باشد. نتایج در جدول شماره ۱۱ ارائه شده است.

جدول ۱۱- محاسبه سطح معنا داری فرضیه علی پنجم

ضرایب استاندارد نشده B	ضرایب استاندارد شده Beta	سطح معنا داری
۰/۰۳۳ (مقدرا ثابت)	۰/۲۳۰	۰/۰۵۵
۰/۰۰۴ (امتیاز پاسخگویی)		

* منبع: یافته های پژوهشگر

از آن جا که سطح معنی داری برای فرضیه پنجم برابر ۰/۰۵۵ بوده و از ۰/۰۵ بزرگتر است، می توان فرض H_0 را پذیرفت و H_1 را رد نمود که این به معنی تأثیر ناپذیری متغیر وابسته (نسبت بازده نقدی) از متغیر مستقل (درجه سیاسی بودن مدیران) است. در این جا نیز با توجه به عدم ارتباط، استخراج معادله خطی رگرسیون بی معنی است و ضرورتی ندارد.

۷- بحث و نتیجه گیری

از بین شاخص های مختلف ارزیابی عملکرد سنتی نظیر نسبت بازده فروش، نسبت عایدی هر سهم، نسبت قیمت به سود هر سهم، نسبت بازده سرمایه گذاری و نسبت بازده سرمایه گذاری، تنها دو شاخص نسبت بازده فروش و نسبت عایدی هر سهم با درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی رابطه داشتند. این نتیجه دور از ذهن نیست زیرا نسبت عایدی هر سهم شاخصی است که شرکت ها می توانند بر آن تأثیر گذارند و به صورت سنتی این شاخص بسیار برای گروه های ذی نفع، استفاده کنندگان برون سازمانی و بالاحص سهام داران دارای اهمیت است. گروه های دیگر نظیر اعتبار دهندگان، تحلیل گران مالی و سایر فعالان بازار نیز به این شاخص اهمیت می دهند. از این رو مدیران سیاسی سعی می کنند بر این شاخص تأثیر گذاشته و آن را بهبود

بخشند. از سوی دیگر فروش شرکت نیز شاخصی است که حقوق و مزایا و پاداش پایان سال مدیران ارشد مالی بر اساس آن تخصیص می یابد، از اینرو علاقه به بهبود فروش و در نتیجه افزایش نسبت بازده فروش نیز، پیش بینی می شد. بین درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی و سایر شاخص های ارزیابی عملکرد تحت بررسی، رابطه ایی معنی دار، یافت نشد. این نتیجه منطقی است زیرا نسبت P/E، گرچه یک نسبت با اهمیت از نظر ذینفعان درون و برون سازمانی است اما قیمت عاملی است که بازار آن را تعیین می کند؛ نه مدیران ارشد مالی شرکت ها. لذا تأثیر گذاری مدیران بر این نسبت اندک خواهد بود. خصوصاً در بازارهای کارای سرمایه، بازار در مورد قیمت سهام شرکت کمتر اشتباه می کند و مدیران سیاسی کمتر قادر خواهند بود با دادن علائم غلط بازار را گمراه کنند. نکته دارای اهمیت این جاست که علیرغم ضعیف بودن کارایی بازار سرمایه ایران، این نسبت در این بازار نیز رابطه معنی داری با درجه سیاسی بودن مدیران مالی ارشد نداشته و آن ها نمی توانند روی قیمت بازار تأثیر معنی داری گذارند. نسبت بازده نقدی نیز از درجه سیاسی بودن مدیران مالی تبعیت نمی کند. دلیل آن نیز روشن است زیرا این نسبت بر مبنای اقلام نقدی محاسبه می گردد و اقلام حسابداری تعهدی که امکان تغییر و دستکاری آن توسط مدیران وجود دارد، در این نسبت لحاظ نمی گردند. بنابراین مدیران ارشد مالی توانایی محدودی در نتیجه دادن این نسبت متناسب با مقاصد خود، خواهند داشت.

در مورد فرضیه های علی نیز نسبت بازده فروش از درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی تأثیر می پذیرد. در مورد نسبت بازده فروش حدود ۴۰٪ تغییرات نسبت فوق توسط درجه سیاسی بودن مدیران ارشد قابل تبیین می باشد که نسبتاً درصد بالایی است. شاید علت این امر را بتوان به رابطه بین مزایای مدیران ارشد با فروش شرکت مربوط دانست. سایر نسبت های ارزیابی عملکرد یعنی نسبت عایدی هر سهم، نسبت قیمت به سود هر سهم، و نسبت بازده سرمایه گذاری تحت تأثیر درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی قرار ندارند. نکته دارای اهمیت این است که نسبت عایدی هر سهم

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۸۳

دارای رابطه معنی دار با درجه سیاسی بودن مدیران است. اما این رابطه از نوع علی نیست. بدین معنا که این نسبت با درجه سیاسی بودن مدیر تغییر می کند؛ اما درجه سیاسی بودن مدیران ارشد مالی علت این تغییر نیست. بنابراین این نتیجه گیری زمینه پژوهش های آتی را فراهم می سازد تا دلیل تغییر و رابطه این دو متغیر مشخص گردد.

۸- پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی

بر اساس نتایج این تحقیق، پیشنهادات زیر قابل طرح است:

(۱) بررسی ارتباط ادراکات اخلاقی مدیران و یا میزان تعهد کاری آنان با شاخص های عملکرد مالی همچون EPS ، ROI ، P/E ، ROI ، ROI نقدی و ROS .

(۲) هر یک از شاخص های عملکرد EPS ، ROI ، P/E ، ROI نقدی و ROS در شرکت های فعال و غیر فعال در بورس اوراق بهادار تهران به صورت تطبیقی مقایسه شود.

(۳) شرکت های تحت پوشش این پژوهش شرکت های تولیدی بوده است، پیشنهاد می گردد شرکت های غیر تولیدی مانند شرکت های بازرگانی، خدماتی نیز مورد ارزیابی قرار گرفته و نتایج آن با شرکت های تولیدی مقایسه شود.

(۴) شاخص های ارزیابی عملکرد در این پژوهش مجموعه شاخص های سنتی بوده است، پیشنهاد می شود پژوهشی مشابه برای شاخص های مدرن ارزیابی عملکرد نظیر ارزش افزوده اقتصادی نیز صورت پذیرد.

منابع

- آذر، عادل و منصور مومنی، (۱۳۸۴)، آمار و کاربرد آن در مدیریت، انتشارات سمت، تهران.
- برزیده، نیما، (۱۳۸۳)، " رابطه بین رویکردهای مختلف در اندازه گیری عملکرد مالی شرکت های صنعتی وسایل حمل و نقل پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم اقتصادی.
- حقیقی، محمدعلی، اعظم رحیمی نیک، بهاءالدین برهانی، و جواد ممی زاده، و مینا علیپور، (۱۳۸۶)، "مدیریت رفتار سازمانی"، انتشارات ترمه، تهران.
- خاکی، غلامرضا، (۱۳۸۷)، " روش تحقیق با رویکردی بر پایان نامه نویسی"، انتشارات بازتاب، تهران.
- رضائیان، علی، (۱۳۸۳)، "مدیریت رفتار سیاسی در سازمان"، چاپ دوم، انتشارات سمت، تهران.
- دلاور، علی، (۱۳۸۰)، " روش های تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی"، انتشارات پیام نور، تهران.
- غفاری، نرگس، (۱۳۸۴)، "بررسی اثرات و رابطه تعادلی بلند مدت نرخ ارز و تورم بر شاخص های مالی و صنعت در بازار بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۸۶-۱۳۸۲)"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهراء، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی.
- نصراصفهانی، علی، (۱۳۸۱)، "رویکرد در رفتار سازمانی روانشناسی مدیریت"، چاپ سوم، نشر دانشگاهی اصفهان، اصفهان.
- واشقانی، امیر، (۱۳۷۸)، "ارتباط عوامل موثر بر رفتارهای سیاسی با توانمندی سازی کارکنان وزارت کشور بر اساس نظر رایینز"، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد.
- هومن، حیدر علی، (۱۳۷۴)، "استنباط آماری در پژوهش رفتاری"، نشر پارسا، تهران.
- هومن، حیدر علی، (۱۳۷۶)، "شناخت روش علمی در علوم رفتاری (پایه های پژوهش)"، نشر پارسا، تهران.
- یاوری، علی، (۱۳۸۶)، "ارزیابی مقایسه عملکرد بانک های تجاری دولتی ایران با شاخص

رابطه رفتار سیاسی مدیران ارشد مالی و شاخص های عملکرد مالی شرکت ها ۱۸۵

های مالی ارشد و سودآوری و شاخص کارایی (مدل اندرسون پیترسون) "، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه عالی بانکداری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

Alasadi, Rami and Ahmed Abdelrahim,(2008)," Analysis of Small Business Performance in Syria',Education, Business and Society: Contemporary Middle Eastern Issues ", Volume 1,Issue1, 50 – 62.

Blickle, Gerhard, Kramer, Jochen, Zettler, Ingo, Tassilo, Momm, James K. Summers, Munyon, Timothy P., Gerald R. Ferris,(2009), " Job Demands as a Moderator of the Political Skill-job Performance Relationship", Career Development International, Volume,14,Issue,4, 333 – 350.

Blickle, Gerhard, Wendel, Stephanie and Gerald R. Ferris,(2010), " Political Skill as Moderator of Personality – Job Performance Relationships in Socioanalytic Theory: Test of the Getting ahead Motive in Automobile Sales ", Journal of Vocational Behavior,Volume 76, Issue 2, 326-335.

Ernest, P.& Whinney,R., (2004), Proposal For Monitoring The Performance of Electric OF Utilities By Word Bank Technical, Paper.NO,85. 4.

James,G., (2003), " The Foundation of Economic Value Added ", Journal Wiley Pub,No.123.41.

Vecchio, R.P.,& Appelbaum,S.H.,(2001)," Managing Organizational Behavior: a Canadian Perspective, Harcourt Brace &Company". Canada, 21.